

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІЛОСОФІЯ

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Соціологія	факультет	Менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Кобелєва Даля Леонідівна

Вища освіта – спеціальність філософія

Науковий ступень – кандидат філософських наук 09.00.04 Філософська антропологія, філософія культури

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – більше 10 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

84 публікації, з них 58 наукового та 26 навчально-методичного характеру, у тому числі наукові праці, опубліковані у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях; публікації у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз Web of Science – 2.

телефон	0982136063		daliakobelieva@btu. kharkov.ua	дистанційна підтримка	Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	надання знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних, етичних і соціальних проблем буття
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	• вміння розрізняти та виявляти специфіку різних типів світогляду; / лекції • вміння пов'язувати загальні філософські проблеми з вирішенням завдань у різних галузях сучасної науки; / семінарські заняття • вміння робити порівняльний аналіз філософського та конкретно-наукового тлумачення буття; / семінарські заняття • вміння аналізувати структуру, ознаки та основні функції свідомості; наводити конкретні приклади реальних виявлень діалектики при аналізі складних проблем психіки людини; наводити конкретні приклади реальних виявлень метафізики при аналізі проблем суспільства; окреслювати умови, можливості та рівні пізнання, його різновиди та форми; давати класифікацію та філософський аналіз глобальних проблем сучасності, розрізняти соціально-політичні та економічні засоби їх розв'язання / самостійна робота, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин семінарські; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Програмні результати навчання	РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Історичний розвиток предмету філософії.

Лекція 1.	Предмет та функції філософії.	СЗ 1.	Філософія як світогляд і визначений тип знання.	Самостійна робота	1. Світогляд, його історичний характер і типи 2. Специфіка філософії як форми суспільної свідомості 3. Основні проблеми філософії та філософські напрямки
Лекція 2.	Філософія Стародавньої Греції.	СЗ 2.	Філософська думка Античного світу: у витоків формування філософської проблематики.		1. Культурно-історичні умови виникнення філософії 2. Основні риси Давньогрецької філософії 3. Елліністична філософія
Лекція 3.	Східна філософія.	СЗ 3.	Східна філософія.		1. Філософсько-релігійний світогляд Давнього Сходу 2. Китайська філософія 3. Індійська філософія
Лекція 4.	Філософія Середньовіччя та Відродження.	СЗ 4.	Філософська думка західноєвропейського Середньовіччя: від космоцентризму до теоцентризму та гуманізму Відродження.		1. Основні риси Середньовічної філософії 2. Патристика. Августин Блаженний 3. Схоластика. Фома Аквінський 4. Основні гуманістичні ідеї філософії Відродження
Лекція 5.	Філософія Нового часу.	СЗ 5.	Гносеологізм та субстанціоналізм як провідні тенденції філософської думки нового часу (хvii – перш. пол. хіх ст.)		1. Соціальні та культурні передумови філософії Нового часу 2. Основні ідеї та напрями філософії Нового часу: емпіризм та раціоналізм 3. Монізм та плюралізм у вирішенні проблеми природи субстанції
Лекція 6.	Просвітництво.	СЗ 6.	Поліфонізм сучасної філософської думки.		1. Ідеологія доби Просвітництва 2. Основні концепції: суспільний договір, природний стан та природні права людини 3. Філософія І. Канта. 4. Фіхте, Шеллінг, Гегель 5. Філософія Л. Фейєрбаха
Лекція 7.	Некласична філософія.	СЗ 7.	Філософське бачення перспектив людства.		1. Загальна характеристика некласичної філософії 2. Філософія А. Шопенгауєра 3. Основні течії та ідеї некласичної філософії
Лекція 8.	Сучасна філософія.	СЗ 8.	Феномен науки та техніки.		1. Антропологічна та гносеологічна філософія ХХ століття. 2. Постмодернізм

Модуль 2. Основні філософські дисципліни.

Лекція 9.	Філософська думка в Україні.	СЗ 9.	Українська філософська думка: історичний і культурний контекст.	Самостійна робота	1. Філософські ідеї в культурі Київської Русі 2. Філософська думка Києво-Могилянської академії 3. Філософські ідеї просвітницької ідеології Кирило-

				Мефодіївського Братства 4.Філософські ідеї у творчості діячів української культури ХІХ - першої половини ХХ століття. Філософія Памфіла Юркевича
Лекція 10.	Метафізика та онтологія.	СЗ 10.	Онтологія: стратегії буття в європейській філософській традиції.	1.Поняття «буття» як філософська категорія, та наука про буття – онтологія 2.Фундаментальне значення проблеми буття для філософії 3.Метафізика як наука про найбільш загальні підстави та виміри буття та її критика 4.Людські виміри проблеми буття
Лекція 11.	Проблема пізнання в філософії.	СЗ 11.	Пізнання як культурно-історичний процес отримання і трансляції знання в суспільстві.	1.Теорія пізнання в філософії (гносеологія) 2.Пізнавальна діяльність; суб'єкт та об'єкт пізнання 3.Основні риси абстрактного мислення; форма та зміст мислення
Лекція 12.	Основні закони логіки.	СЗ 12.	Логіка як філософська дисципліна.	1.Зміст і логічна структура думки 2.Істинність і правильність мислення; ознаки правильного логічного мислення 3.Загальна характеристика основних формально-логічних законів (тотожності, суперечності, виключеного третього, достатньої підстави) 4.Паралогізм та софізм
Лекція 13.	Філософська антропологія.	СЗ 13.	Філософська антропологія як важлива проблема сучасної філософії.	1.Свідомість як предмет філософського аналізу 2.Філософські концепції людини: зародження та розвиток філософської антропології 3.Антропологічні повороти в історії філософії (Античність, Відродження, Некласична філософія ХІХ століття).
Лекція 14.	Соціальна філософія.	СЗ 14.	Соціальна філософія: суспільство як система.	1. Людина в системі соціальних відносин; соціалізація та процес формування особистості (основні стадії); діяльність як спосіб людського буття (праця, пізнання тощо) 2.Поняття «суспільства» і основні підходи до його розуміння; суспільство як саморозвинена система; структура соціуму та його розвиток; формаційний, цивілізаційний, стадійний та інші підходи до аналізу суспільного розвитку.
Лекція 15.	Філософія культури.	СЗ 15.	Філософія культури.	1.Поняття «культури» та його багатозначність; протиставлення природи та культури; форми та види культури; особливості сучасних проявів культури; ознаки культури 2.Поняття цивілізації; взаємозв'язок культури та цивілізації; культурологічні концепції О. Шпенглера та А. Тойнбі

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Філософія: Навч. посіб. /Л.В.Губернський, І.Ф.Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф.Надольного. – 4-те вид., стер. – Київ: Вікар, 2004. – 516 с.
2. Кривуля О. М. Філософія [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кривуля ; ХНУ. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – 592 с.
3. Петрушов В. М., Толстов І.В. Філософія: нормативний курс : Навчальний посібник. – Харків : УкрДАЗТ, 2013. – 341 с.
4. Основи філософських знань. Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. [Текст] : підручник / М. І. Горлач, В. Г. Кремень, С.М. Николаєнко [и др.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2008. – 1026 с.
5. Лозовий В. О. Філософія. Логіка. Етика. Естетика [Текст] : підруч. / В.О. Лозовий , С. М. Пазиніч, О. С. Пономарьов. – Х. : Право, 2009. – 574 с.

Методичне забезпечення

1. Філософія : Курс лекцій з дисципліни «Філософія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 054 «Соціологія» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 57 с.
2. Філософія : метод. вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 054 «Соціологія» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 13 с.
3. Філософія : метод. вказівки до проведення семінарських занять з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ден. та заоч. форми здобуття освіти зі спец. 054 «Соціологія» / Державний біотехнологічний університет; авт.-уклад. Д. Л. Кобелева. – Харків : [б. в.], 2022. – 17 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.